

- досконало володіти набутими знаннями профспрямування;
- демонструвати кращі стандарти поведінки;
- мати здатність приймати правильні рішення;
- мати творчий підхід та сприятливість до інновацій.

Людина, яка володіє цими якостями та вміннями, в змозі заявити про себе, як про особистість, яка може ступити на шлях реформування, і разом із роботою слідчих, змінювати життя країни на краще.

Одержано 24.11.2018

УДК 342.841(477)

Маргарита Миколаївна МИХАЙЛІК,

курсант 3 курсу факультету № 2

Харківського національного університету внутрішніх справ

Науковий керівник:

Мар'яна Олександрівна КАЧИНСЬКА,

*доцент кафедри адміністративної діяльності поліції
факультету № 3 Харківського національного*

університету внутрішніх справ,

кандидат юридичних наук

ЖІНКА – ЦЕ РІВНОПРАВНИЙ ЧЛЕН СІМ'Ї, А НЕ ІГРАШКА У РУКАХ ЧОЛОВІКА

На сучасному етапі розвитку суспільства загальновідомо, що права усіх людей є рівними незалежно від раси, кольору шкіри, переконань, статі чи будь-яких інших ознак. Однак у відсотковому відношенні жінки у порівнянні із чоловіками частіше страждають від домашнього насильства. Відповідно до статистичних даних МВС України за минулі роки із загальної кількості потерпілих від домашнього насильства жінки складають 85–90 %, а чоловіки – 10–15 % [1, с. 35–36].

За оцінками громадських організацій, **кожна третя жінка у світі** потерпає від одного з видів насильства, до поліції звертаються одиниці [2, с. 28]. Через цькування оточення і насильство жінки втрачають довіру, самоповагу та інколи й життя. Потерпілі від сексуального насильства страждають від депресії, потерпають від посттравматичного стресового розладу, схильні до суїциду [3].

Проблему профілактики та протидії домашньому насильству досліджували такі вчені, як О. Бандурка, А. Блага, О. Джужа, М. Качинська, Л. Крижна, О. Костирь, Ю. Крупка, К. Левченко, О. Литвинов, Г. Мошак, М. Панов, Я. Сотак, О. Старков, однак, цей процес не можна вважати завершеним.

У 2011 році були прийнято рішення Ради Європи № 210 – Конвенцію про запобігання насильству стосовно жінок і домашньому насильству та боротьбу з цими явищами (Стамбульська конвенція) [4]. Саме на основі даної конвенції було прийнято Закон України «Про внесення змін до Кримінального та Кримінального процесуального кодексів України з метою реалізації положень Конвенції Ради Європи про запобігання насильству над жінками та домашнього насильства і боротьбу з цими явищами» [5].

Термін «домашнє насильство» – це діяння (дії або бездіяльність) фізичного, сексуального, психологічного або економічного насильства, що вчиняються в сім'ї чи в межах місця проживання або між родичами, або між колишнім чи теперішнім подружжям, або між іншими особами, які спільно проживають (проживали) однією сім'єю, але не перебувають (не перебували) у родинних відносинах чи у шлюбі між собою, незалежно від того, чи проживає (проживала) особа, яка вчинила домашнє насильство, у тому самому місці, що й постраждала особа, а також погрози вчинення таких діянь [6].

Раніше, якщо шлюб не був зареєстрований, то злочин могли не кваліфікувати як домашнє насильство. Чинне законодавство дає можливість зрозуміти, що домашнє насильство – це злочин, а не гендерний стереотип на кшталт «Б'є – значить любить» [7]. Це злочин, за який передбачено кримінальне покарання статтею 126-1 «Домашнє насильство» Кримінального кодексу України (вступ в силу 11 січня 2019) [5]. Більше того, відтепер якщо будь-який злочин проти статевої свободи та недоторканості вчиняється стосовно подружжя чи іншої особи, з якою винний перебуває чи перебував у сімейних чи близьких відносинах, то це вважатиметься обтяжуючою обставиною. І покарання за нього буде суворішим [7]. Наприклад, покарання за зґвалтування відповідно до чинного кримінального законодавства – від трьох до п'яти років позбавлення волі [8]. Якщо ж жертвою ґвалтівника стало колишнє або теперішнє подружжя, або інші особи, з якими винний перебуває чи перебував у сімейних або близьких

відносинах відповідно до змін чинного законодавства (вступ в силу 11 січня 2019 року), то покарання буде у вигляді позбавлення волі на строк від п'яти до десяти років [5].

Ще однією вимогою Закону України «Про попередження та протидію домашнього насильства» є те, що держава зобов'язана відкрити достатню кількість притулків для осіб, постраждалих від домашнього насильства, а також запровадити цілодобову «гарячу лінію», оператори якої приймали б інформацію про такі злочини і невідкладно передавали її поліцейським, а також надавали б консультації та допомогу жертвам такого насильства [6; 9].

Закон України «Про запобігання та протидію домашньому насильству» передбачає, що поліцейські, які прибули на виклик щодо домашнього насильства, повинні будуть оцінити ризики повторного насильства або його продовження та мають повноваження застосувати терміновий заборонний припис [6]. Кривдника можуть зобов'язати негайно залишити місце проживання потерпілої особи і заборонити наближатися до нього на певну відстань, а також заборонити у будь-який спосіб контактувати із потерпілою особою.

Отже, домашнє насильство – це грубе порушення прав людини та ганебне явище для будь-якого розвиненого демократичного суспільства. Найчастіше від цього правопорушення потерпають жінки та діти. Без подолання цього згубного явища у суспільстві неможливо створити сприятливі умови для самореалізації людини, вільного її волевиявлення, розвитку демократії, реалізації принципу рівних прав та свобод людини.

Список бібліографічних посилань

1. Качинська М. О. Діяльність поліції у разі виявлення фактів насильства у сім'ї. *Науковий вісник Херсонського державного університету. Сер.: Юридичні науки*. 2017. Вип. 2. Т. 2. С. 35–38.
2. Качинська М. О. Причини латентності насильства в сім'ї. *Журнал східноєвропейського права*. 2016. № 33. С. 27–32.
3. Скажи «ні» насильству: як жінки страждають у світі через brutальне знущання // 24 канал : сайт. URL: https://24tv.ua/mizhnarodniy_den_borotbi_za_likvidatsiyu_nasilstva_shhodo_zhinok_n893827 (дата звернення: 21.11.2018).

4. Council of Europe Convention on preventing and combating violence against women and domestic violence. *Council of Europe Treaty Series*. 11 of May 2011. № 210. URL: <https://www.coe.int/en/web/conventions/full-list/-/conventions/rms/090000168008482e> (дата звернення: 21.11.2018).

5. Про внесення змін до Кримінального та Кримінального процесуального кодексів України з метою реалізації положень Конвенції Ради Європи про запобігання насильству над жінками та домашнього насильства і боротьбу з цими явищами : закон України від 06.12.2017 № 2227-VIII // База даних (БД) «Законодавство України» / Верховна Рада (ВР) України. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2227-19> (дата звернення: 21.11.2018).

6. Про запобігання та протидію домашньому насильству : закон України від 07.12.2018 № 2229-VIII // БД «Законодавство України» / ВР України. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2229-19> (дата звернення: 21.11.2018).

7. Насильство в сім'ї – тепер кримінал. Юристи пояснили, що на практиці означатимуть ці зміни // zik. URL: https://zik.ua/news/2018/01/05/nasylstvo_v_simi_teper_kr_yminal_yurysty_poyasnyly_shcho_na_praktytsi_1239813 (дата звернення: 21.11.2018).

8. Кримінальний кодекс України : закон України від 05.04.2001 № 2341-III // БД «Законодавство України» / ВР України. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2341-14> (дата звернення: 21.11.2018).

9. Про затвердження Типового положення про притулок для осіб, які постраждали від домашнього насильства та/або насильства за ознакою статі : постанова Кабінету Міністрів України від 22.08.2018 № 655 // БД «Законодавство України» / ВР України. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/655-2018-%D0%BF/sp:max15> (дата звернення: 21.11.2018).

Одержано 22.11.2018

